Kvinnor Svenska kyrkan

Kvinnoglöd

Nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan Nr 3 2020

Hon ser världen genom lera

...och skildrar sin växt som människa, till människa, i dkiter. *Vänd ditt ansikte* är skulptören Marianne Halls debutbok. Diktsamlingen kom ut i våras.

Omslagsbilden visar den unga Marianne, ett självporträtt, men såsom i en spegel skymtar betraktaren den livserfarna vuxna kvinna som hon var ämnad att bli, som hon blev.

Skulpturerna i lera är hennes anteckningar om och kommentarer till vad som händer i världen.

I dikterna gör hon sig själv tydlig. Växer gör man genom möten ansikte mot ansikte.

En intervju med Marianne Hall är del tre i årets Kvinnoglödstema: Kvinnors skap-ande.

Se sid 3

Foto: Elisabeth Enger

Höstglöd på nätet

Pandemin hindrar oss från att ha Höstglöd som vanligt. I stället för att mötas på Flämslätt får vi göra det med teknikens hjälp.

Ordföranden och kontaktpersoner inbjuds till ett internetbaserat samtal lördagen den 3 oktober kl 14. (Det är samma dag som det extra årsmötet hålls på förmiddagen.)

Vi gör som vi brukar, berättar för varandra om verksamhet, planer, bekymmer och glädjeämnen. När vi inte kan träffas på vanligt sätt är det kanske viktigare än någonsin att vi håller kontakterna öppna och samtalen levande. Låt oss dela idéer och tankar, bland annat om vårt fokus och om hur Kvinnor i Svenska kyrkan kan fortsätta verka i pandemitider.

Anmäl deltagande i samtalet till Ingrid Ödquist senast 20 september, sekr.kvisk@gmail.com eller tel 0730 98 40 20 så skickar vi ut instruktioner för hur man kommer in i det digitala mötet. Vi kommer att använda programmet Zoom.

Bulle Davidsson, ordförande i KviSk

Mer i detta nummer:

Så här kan ni göra under pandemin Sid 2
Britt och Ingrid – två viktiga kvinnor Sid 4
Ragnhilds pilgrimskapell Sid 4

Tala så att andra lyssnar och förstår

Kallelse till extra årsmöte för Kvinnor i Svenska kyrkan lördagen den 3 oktober 2020 kl 10

Mötet sker digitalt och behandlar förslag till nytt fokus för 2021 samt motioner. Dessa punkter bordlades vid ordinarie årsmöte i maj.

Alla medlemmar har rätt att deltaga vid det extra årsmötet. Rösträtt har de ombud som utses av respektive stiftsgrupp eller nätverk enligt stadgarna.

Anmäl deltagande med namn, e-postadress och telefonnummer till sekreterare Ingrid Ödquist senast den 20 september: sekr.kvisk@gmail.com eller tel 0730 98 40 20.

Förslag till dagordning och övriga handlingar skickas ut till ombud och övriga anmälda i god tid före det extra årsmötet.

Då medföljer även instruktioner för deltagande via internet eller i vissa fall via telefon.

Önskar oss kraft, hopp och mod

Utanför fönstret ser jag barn cykla till skolan. Väl klädda, hjälmarna på. En bit bort jobbar en grävskopa med ett dike för nya elledingar. Sopbilen rullar in från andra hållet. Samhället fungerar som vanligt.

Krönika

Eller?

Nej, som vanligt är det inte. Pandemin har inte rasat ut än, som vi trodde i våras. Årets Höstglöd måste vi hålla på nätet. Nu i september är vänner, barn och barnbarn fortfarande okramade av oss sjuttiplussare. För många är det ensamt och svårt.

Rädda barnen larmar om att världen riskerar att förlora en hel generation barn som inte får utbildning. 1,5 miljarder barn har drabbats av stängda skolor, våld i hemmen eskalerar, mediciner och mat har blivit dyrare, allt i pandemins spår.

Mitt i allt detta brinner flyktinglägret Moria på Lesbos, en plats där förhållandena redan före branden varit fullständigt vidriga.

Som vanligt är det barn och kvinnor som far mest illa.

Här hemma hotar koranbränning och rasism med åtföljande bråk.

Det kan kännas hopplöst. Vad kan vi göra? Kanske inte mycket, men det vi kan göra, det ska vi göra. Det finns kraft även i det lilla.

Hjälpare som Rädda barnen, Röda korset, Unicef, ACT med flera behöver varenda krona.

När intoleransen och främlingsfientligheten (eller -rädslan) dyker upp i samtal i kassakön eller med vänner och bekanta kan det kännas tufft att säga emot, men det är viktigt att göra det.

Allt som är oroande och hemskt i världen, det finns.

Glada barn med cykelhjälm finns också.

Jag önskar oss alla kraft och hopp, som i Sv Ps 591:

Det vi kan göra för rätt och för fred:
vi kan be och svara på vad andra ropar
om och ber/.../
vi kan ge. Ett livets frö blir sått och lagt i
jorden ner/.../
stå emot allt ont som trampar ner och
sprider skräck och
hot/.../
ha ett hopp – rättfärdighetens sol för alla
skall gå opp.

Bulle Davidsson
Ordförande i KviSk

Tips för gemenskap i pandemitider

Coronapandemin har satt förenings- och andaktslivet på sparlåga eller tvingats till kraftiga omställningar. Planerade möten med spännande föreläsare har ställts in. Kvinnoglöd har ringt runt till några stiftsgrupper för att höra hur de bedriver verksamheten.

Styrelsemöten kan hållas via Zoom eller Pexip på webben, kompletterat med telefonkonferenser.

Resan till Iona är inställd, och som ett smått alternativ har Göteborgs stiftsgrupp arrangerat en pilgrimsvandring på Rörö tillsammans med Pilgrimscentrum i Göteborg. Vandringar är ett bra sätt att träffas, man är utomhus och kan hålla avstånd, betonas från flera stiftsgrupper.

Göteborgs och Skara stiftsgrupper hoppas att Andrum på Flämslätt i advent fortfarande ska kunna äga rum, och planerar för det.

Båda grupperna informerar sina medlemmar att följa programmen på **Se Människan-scenen** på årets digitala bokmässa i Göteborg.

Kursen för förtroendevalda kvinnor hoppas de båda grupperna kunna genomföra över en dag i stället för med övernattning.

Att hålla kontakten med medlemmarna är viktigt. Det har Lunds stiftsgrupp gjort genom att skicka ut en bok till medlemmarna, **Anna Alebo: Hopp och tröst**. Kostnaden togs från de pengar som skulle använts till deltagande i det inställda Våreld.

Kvinnors Gudsprat som ägt rum

Coronatips

hemma hos Karin Hedner, ersätts av Zoomsamtal. Utgångspunkt för höstens första samtal är **Lena Malmgren: Många röster, många rum** - läsestycken från höst till höst.

Båda böckerna kan beställas från bokhandeln Arken i Lund.

Kvinnors bordssamtal på reformationsdagen i oktober flyttas till den 16 april 2021. I stället planeras en pilgrimsvandring med lunchpaket från stiftsgården i Höör på FN-dagen 24 oktober.

– Det kan vara svårt att lägga om verksamheten för en del stiftsgrupper, särskilt de som fungerar som nätverk, säger Gunilla Åkesson från Lunds stiftsgrupp. I en styrelse är man flera kvinnor som kan stötta och inspirera varann.

Men att Linköpings stiftsgrupp har ombildats till förening i stället för nätverk beror enbart på bankens hårda krav när gruppen bytt kassör, berättar Sally Stehager. Verksamheten kommer att fortsätta som vanligt. Med Fripratarna i någon större lokal, och förmodligen under Sensus vingar, sedan Kerstin Bergman med ålderns rätt avsagt sig värdskapet.

Helig dans kan fortsätta utan att man håller varann i händerna i den stora S:t Lars-kyrkan.

Medlemmarna i Stockholm kommer att uppmuntras av styrelsen att träffas mer lokalt, promenader, kaffetermos, bokprat, för att slippa trängas på tåg och bussar. Styrelsen kommer att serva med adresslistor, kanske någon bok att diskutera, eventuellt via Sensus.

– Till vintern får vi väl bara härda ut, konstaterar Birgitta Thaninng.

Kvinnoglöd nr 3/2020 Årgång 10. Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och ges ut 4 ggr/år, även på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg.
Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 6 nonvember 2020
Ansvarig utgivare: Bulle Davidsson. Redaktör: Elisabeth Enger. *Redaktionsråd:* Gunilla Bäckström, Luleå stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp, Bulle Davidsson, Linköpings stiftsgrupp, Ragnhild Greek, Stockholms stiftsgrupp
Redaktionsadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 91 Åmål. Bidrag kan även mejlas till eenger.hagen@gmail.com

Leran talar om världen

Jag gör bilder i lera
Detta är mitt språk
Genom leran ser jag
Som i ett mörkrum där bilder framkallas ser jag
Jag ser livets genomborrande skönhet
Jag ser människan slita sönder människan

Genom språket får vi kontakt med verkligheten
Och utvecklar ett allt starkare möte med oss själva
med varandra med den värld vi lever i
och det universum vår planet snurrar i
Vi skapas ständigt genom språket

I går kväll grät jag
Morgonen är kvar i gråten
Nyheternas bilder gör anspråk på att vara verkliga
fast det inte kan ha hänt det som hänt
Jag ska gå upp nu och anteckna nattens arbete
anteckna det i min lera det ska jag göra
Gråten och vreden har hittat en plats
för att förlösa min kraft

Utdragen ur *det stora Äventyret – en resa bortom ytan*, säger egentligen allt om Marianne Halls skapande, skulpterandet i lera. Boken som kom 2017 skrev Marianne som skulptör, hennes debut som författare är diktboken som kom ut i våras, *Vänd ditt ansikte.*

Dikterna skrev hon inte för att ge ut en bok, utan för att själv bli tydlig.

Det var ingen enkel tid att växa upp i, i en fattig skräddarfamilj med 14 barn. Andra världskriget pågick. De äldsta bröderna i beredskap i Norrland, flyglarm, mörkläggning, ryggsäckarna packade för att evakuera från hemmet i Stockholm till morföräldrarna i Sala, om kriget kom. Familjen full av glädje, kreativitet, liv och rörelse.

Så utbildade hon sig till folkskollärare, tog en fil kand, men bröt sig ur sin förväntade roll och påbörjade en åtta år lång utbildning till skulptör på Konstfack och Konstakademin i Stockholm. Hon mötte en helt ny värld av skönhet, det var som musik.

Dikterna skildrar hennes växande, tillblivande, som människa, det som sker i mötet med andra människor. Som barn var hon tyst, stilla, känslig och iakttagande. Hur mådde föräldrarna? Skulle det bli krig? Hon hade ingen att krypa upp i knäet hos, hittade inget ansikte. Det blev en vändpunkt i senare tonåren då hon mötte ett ansikte, någon i hennes släkt löste henne. Befrielsen kan vara ett enda leende, en enda blick.

Marianne Hall har debuterat med vänd ditt ansikte. Foto: Gunilla Larsén

Ansikten, människor är centrala också i hennes skulpturer.

– I skulpterandet är jag journalist, jag traskar ut i världen och berättar vad jag ser. Jag har mina sinnen vidöppna, säger Marianne Hall. Leran är en kamera som jag ser igenom.

Marianne ser flyktingar, krigsoffer, lidande människor som står henne nära, naturens vånda inför klimatförändringarna.

– Utan att tänka kommer bilderna och orden till mig. Det är som när man sår ett frö, man låter fröet gro, man ser det växa. Själv får man ge vatten och näring. Där kommer mystiken in.

Betyder det att du är religiös?

– Jag förstår inte längre vad det ordet betyder. Jag ser hur man låser in Gud i ett teologiskt språk. Det religiösa språket har gått sönder. Vi utesluter så många människors närhet till andlighe-

Tema: Kvinnors skap-ande

ten så att de blir språklösa. Vi låser in Kristusgestalten inom kyrkomurarna. Men Jesus hade inga prästkläder och bor inte mer i kyrkan än i en sjukhussal.

– Jag tror på den vanmäktiga kärlekens allmakt. Den kärlek som Jesus från Nasaret vandrade runt och spred omkring sig, den villkorslösa kärleken, är det enda som kan hjälpa den här världen. Då kan vi inte låsa in honom.

Text: Elisabeth Enger, redaktör

Även Fågeln vakar över sin unge (t h)
Förbarma Dig (t v) Foton: Stefan Bolin

Nedbränt kapell uppbyggt igen 400 år senare

Vid den medeltida pilgrimsleden från Uppsala till Trondheim som går från Enånger i Hälsingland finner man Stråsjö kapell. Pilgrimer stannade till gudstjänst här innan de fortsatte till Olav den heliges grav i Trondheim. Trakten är bländande vacker med blånande berg och skogar. Man kan se, om man blundar, tysta rader av pilgrimer genom århundraden vandrande mot målet.

Trofasta pilgrimer vandrar leden framåt under bön. Men ofärd rasar omkring dem, och år 1597 brändes kapellet ner till grunden. Kyrkans män stred om makt för den protestantiska tron som vacklade. Tronföljaren Sigismund var katolik, tronaspiranten hertig Karl protestant. En gammal skrift säger att 1596 företog ärkebiskop, biskop, lagman, kronofogde, och ”andre” en allmän visitation. Avsikten var att ”afskaffa de i Riket qvarblefna Påwiska widskepelser”.

Det tog 400 år innan kapellet byggdes upp igen enligt gamla ritningar. Nu står det där, tillgängligt för alla. En symbol för ekumenik -- vid invigningen 2006 närvarade fader George från Stockholms katolska stift tillsammans med biskop Ragnar Persenius Uppsala stift. Du kan också vandra dit!

Stråsjö kapell, Hälsingland. Foto: Elisabet Greek

Text: Ragnhild Greek

Läs mer på www.strasjokapell.se

Mångsidig skribent, diktare, översättare, psalmförfattare

Vad har Anne på Grönkulla, Barbapapa och Shakespeare gemensamt? Jo, alla har de översatts av Britt G Hallqvist. Men våra läsare känner henne förstås mer för hennes psalmdiktning; i psalmboken finns 17 originalpsalmer och 70 psalmer som hon översatt eller bearbetat.

Född i Umeå som Britt Gerda Nyman, uppväxt i Visby och student i Lund, hon var den första kvinnan i studenttidningen Lundagårds redaktion. Men varför hon kom att heta Hallqvist och huruvida hon blev teologie hedersdoktor i Lund, får du själv läsa mer om i Svenskt kvinnobiografiskt lexikon.

Britt Gerda Hallqvist, www.skbl.se/sv/artikel/BrittGHallqvist, Svenskt kvinnobiografiskt lexikon, artikel av Paul Tenngart

Läs Kvinnoglöd på skärmen!

Så spar du färgpatroner och bidrar till en bättre miljö. Dessutom kan du utnyttja länkarna till de olika hemsidor som bäddats in i texterna!

Befriande ord – lek

Be – att tacka Gud för dagen

Fri – att få vara fri i tanke och handling

Ande – att få ha frid i själen

Kär – att få känna kärlek

Lek – att få vara som ett barn

Bonaden med tolkande text hängde i domkyrkan under temat Livet värt att leva, Karlstads stifts årliga vecka med kulturella program och föreläsningar. Det var första året, sedan dess har bonaden hängt i kläddesigner Ann-Britt Skogströms ateljé, Mimmi design utanför Grums, och rönt stor uppskattning bland besökarna.

– Jag kände en sådan kreativitet och glädje när jag arbetade med temat, säger Ann-Britt.

Ingrid Sjöstrand – engagerad för fred miljö, samhälle och kvinnofrågor

Elda under din vrede, skrev Ingrid Sjöstrand. *Dämpa inte din smärta över världen som våldtas…*

Ingrid Sjöstrand avled i maj. Hon blev 97 år. Journalist, författare för alla åldrar, poet. Engagerad i samhällsdebatten, i fredsrörelsen, miljöhotet, kvinnors, barns och mäns tillvaro i det urbana Sverige. Skrev fundror, systror och böckerna om Kalle Vrånglebäck. Var med och bildade Författare mot kärnvapen och Kvinnokamp för fred.

Hennes starka tilltro till språkets makt är genomgående i hennes författarskap.

Angår det dej kanske vad jag gör?/…/
Angår vi varandra kanske?
Kanske det ja Kanske

Vill du bli medlem?

Gamla och nya medlemmar hälsar vi varmt välkomna!

Sätt in årsavgiften 100 kr på bankgiro 422-3699. Glöm inte ange namn, adress, födelseår och eventuell e-postadress.

Eller swisha medlemsavgiften till KviSk. Mejla då dina personuppgifter till gunilla.akesson5@comhem.se

Swishnumret är: 123 691 859 3